

Υπόθεση C-706/23

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

17 Νοεμβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Curtea de Apel Iași (Ρουμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

10 Οκτωβρίου 2023

Νυν εκκαλούν και εναγόμενο πρωτοδίκως:

Școala gimnazială «Mihai Eminescu» Vaslui

Νυν εφεσίβλητη και ενάγουσα πρωτοδίκως:Uniunea Sindicală «Didactica» Vaslui εξ ονόματος και για
λογαριασμό των ακόλουθων μελών:

KM κ.λπ.

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Έφεση κατά της απόφασης του Tribunalul Vaslui (πρωτοδικείου Vaslui, Ρουμανία), με την οποία το νυν εκκαλούν και εναγόμενο πρωτοδίκως (στο εξής: εναγόμενο πρωτοδίκως) υποχρεώθηκε να καταβάλει στα μέλη της συνδικαλιστικής οργάνωσης (στο εξής: οικείοι εργαζόμενοι), οι οποίοι εκπροσωπούνται από τη νυν εφεσίβλητη και ενάγουσα πρωτοδίκως, ήτοι την Uniunea Sindicală «Didactica» Vaslui (συνδικαλιστική οργάνωση «Didattica» Vaslui, Ρουμανία: στο εξής: ενάγουσα πρωτοδίκως) τις απολαβές αδείας και τα επιδόματα σίτισης που σχετίζονται με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου και μερικής απασχόλησης τις οποίες συνήψαν με το εναγόμενο πρωτοδίκως. Το ζήτημα στο οποίο επικεντρώνεται η διαφορά είναι εάν οι οικείοι εργαζόμενοι δικαιούνται τις εν λόγω απολαβές και τα εν λόγω επιδόματα, όταν κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, συνήψαν επίσης συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου και πλήρους απασχόλησης και έλαβαν απολαβές αδείας και επιδόματα σίτισης σχετικά με τις εν λόγω συμβάσεις.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως

Δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, ζητείται η ερμηνεία της ρήτρας 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία μερικής απασχόλησης, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 97/81/ΕΚ· της ρήτρας 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία ορισμένου χρόνου η οποία συνήφθη από την CES, την UNICE και το CEEP και περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 1999/70/ΕΚ· του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88/ΕΚ και του άρθρου 31, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα προδικαστικά ερωτήματα

1) Έχουν το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88, το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ρήτρα 4, [σημείο 1], της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία μερικής απασχόλησης, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 97/81/ΕΚ [και] η ρήτρα 4, [σημείο 1], της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία ορισμένου χρόνου, η οποία συνήφθη από την CES, την UNICE και το CEEP και περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία η οποία προβλέπει ότι, σε περίπτωση σώρευσης συμβάσεων εργασίας εκ μέρους του ίδιου εργαζομένου στον τομέα της σχολικής εκπαίδευσης –[ειδικότερα] σύμβασης αορίστου χρόνου και πλήρους απασχόλησης [για] τη βασική θέση εργασίας και σύμβασης ορισμένου χρόνου και μερικής απασχόλησης[, ήτοι] σύμβασης υπό καθεστώς ωριαίας αμοιβής–, ο εργαζόμενος δικαιούται αμοιβή σχετικά με την άδεια μετ’ αποδοχών η οποία υπολογίζεται μόνο για τη βασική θέση εργασίας;

2) Έχουν η ρήτρα 4, [σημείο 1], της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία μερικής απασχόλησης, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 97/81, η ρήτρα 4, [σημείο 1], της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία ορισμένου χρόνου, η οποία συνήφθη από την CES, την UNICE και το CEEP [και περιλαμβάνεται στο παράρτημα της] οδηγίας 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, και το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88 την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση και πρακτική οι οποίες αποκλείουν, σε περίπτωση σώρευσης συμβάσεων εργασίας εκ μέρους του διδακτικού προσωπικού των σχολείων –[ειδικότερα] σύμβασης πλήρους απασχόλησης για τη βασική θέση εργασίας και σύμβασης μερικής απασχόλησης και ορισμένου χρόνου[, ήτοι] σύμβασης υπό καθεστώς ωριαίας αμοιβής– τη χορήγηση επιδόματος σίτισης ανάλογου με τον πραγματικό χρόνο εργασίας που παρασχέθηκε βάσει της σύμβασης ορισμένου χρόνου και μερικής απασχόλησης, καθώς και τον συνυπολογισμό του εν λόγω επιδόματος κατά τον καθορισμό του ποσού των απολαβών ετήσιας άδειας;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και μνημονεύομενη νομολογία του Δικαστηρίου

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 31, παράγραφος 2

Οδηγία 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας· άρθρο 7

Συμφωνία-πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου, η οποία συνήφθη από την CES, την UNICE και το CEEP και περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999· ρήτρα 4, σημείο 1

Συμφωνία-πλαίσιο για την εργασία μερικής απασχόλησης, η οποία συνήφθη από την UNICE, το CEEP και την CES και περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 97/81/ΕΚ του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997· ρήτρα 4, σημείο 1

Απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2019, TSN (C-609/17 και C-610/17, EU:C:2019:981)· απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2021, Staatssecretaris van Financiën (Αμοιβή κατά τη διάρκεια της ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών) (C-217/20, EU:C:2021:987, σκέψεις 19 και 26 έως 28)· απόφαση της 10ης Ιουνίου 2010, Bruno κ.λπ. (C-395/08 και C-396/08, EU:C:2010:329, σκέψεις 24 και 32 έως 34)· απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2016, de Diego Porras (C-596/14, EU:C:2016:683)· απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2007, Del Cerro Alonso (C-307/05, EU:C:2007:509, σκέψεις 57 και 58)· απόφαση της 17ης Μαρτίου 2021, Academia de Studii Economice din București (C-585/19, EU:C:2021:210)· απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 2014, Österreichischer Gewerkschaftsbund (C-476/12, EU:C:2014:2332, σκέψη 16)· απόφαση της 11ης Νοεμβρίου 2015, Greenfield (C-219/14, EU:C:2015:745)

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου και μνημονεύομενη νομολογία

Legea nr. 1 a educației naționale (νόμος περί εθνικής παιδείας 1), της 5ης Ιανουαρίου 2011

Άρθρο 254, παράγραφος 1: «Στα σχολικά ιδρύματα [...] μπορεί να προσλαμβάνεται διδακτικό προσωπικό με ατομική σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου ή ορισμένου χρόνου για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το ένα σχολικό έτος, με δυνατότητα παράτασης της σύμβασης, ή σε ωριαία βάση, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπει ο νόμος».

Άρθρο 267, παράγραφος 1: « Οι εκπαιδευτικοί δικαιούνται ετήσια άδεια μετ' αποδοχών κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών για χρονικό διάστημα 62 εργάσιμων ημερών [...]».

Ρουμανικός Codul muncii (Εργατικός Κώδικας)

Άρθρο 35, παράγραφος 1: «Κάθε μισθωτός δικαιούται να εργάζεται για διαφορετικούς εργοδότες ή για τον ίδιο εργοδότη, με ατομικές συμβάσεις εργασίας, χωρίς αλληλοεπικάλυψη των ωραρίων εργασίας, λαμβάνοντας τις αποδοχές που αντιστοιχούν σε καθεμία από αυτές. Ο εργοδότης δεν επιτρέπεται να μεταχειρίζεται δυσμενώς μισθωτό που ασκεί το εν λόγω δικαίωμα».

Άρθρο 106: «1. Ο μισθωτός ο οποίος έχει προσληφθεί με σύμβαση μερικής απασχόλησης έχει τα δικαιώματα του μισθωτού πλήρους απασχόλησης, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος και τις ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

2. Τα μισθολογικά δικαιώματα αναγνωρίζονται ανάλογα με τον πραγματικό χρόνο εργασίας σε σχέση με τα δικαιώματα που έχουν θεσπιστεί για το κανονικό ωράριο εργασίας».

Άρθρο 144, παράγραφος 1 «Το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών διασφαλίζεται σε όλους τους μισθωτούς».

Άρθρο 150: «1. Για την περίοδο της άδειας, ο μισθωτός δικαιούται απολαβές αδειάς, οι οποίες δεν μπορούν να είναι κατώτερες από τον βασικό μισθό, τα επιδόματα και τις παροχές μόνιμου χαρακτήρα που οφείλονται για την εν λόγω περίοδο και προβλέπονται στην ατομική σύμβαση εργασίας.

2. Οι απολαβές αδειάς ισούνται με τον ημερήσιο μέσο όρο των αποδοχών που προβλέπονται στην παράγραφο 1 κατά τους τρεις μήνες που προηγούνται του μήνα κατά τον οποίο λαμβάνεται η άδεια, πολλαπλασιαζόμενες επί τον αριθμό των ημερών της άδειας».

Legea-cadru nr. 153 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice (νόμος-πλαίσιο 153 περί των αποδοχών των υπαλλήλων που αμείβονται από δημόσιους πόρους), της 28ης Ιουνίου 2017

Άρθρο 18: «1. Από την 1η Δεκεμβρίου 2018, οι διατάκτες δαπανών υποχρεούνται να καταβάλλουν μηνιαίο επίδομα σίτισης ίσο με το ένα δωδέκατο των δύο εγγυημένων ακαθάριστων εθνικών κατώτατων βασικών μισθών [...]

2. Το επίδομα σίτισης περί του οποίου γίνεται λόγος στην παράγραφο 1 χορηγείται ανάλογα με τον πραγματικό χρόνο εργασίας του προηγούμενου μήνα, σύμφωνα με την κατάταξη που προβλέπεται στο άρθρο 25, παράγραφος 1.

[...]

Το παράρτημα I, σημείο B, του εν λόγω Legea (νόμου), το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδικοί κανόνες για το διδακτικό προσωπικό των σχολείων», προβλέπει τα εξής:

Άρθρο 11: «Το διδακτικό προσωπικό δικαιούται άδεια, κατά τον Legea nr. 1/2011 (νόμο 1/2011), [...] λαμβάνει δε απολαβές αδειάς οι οποίες υπολογίζονται

σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις που ισχύουν για τους υπαλλήλους που αμείβονται από δημόσιους πόρους».

Άρθρο 12, παράγραφος 1: «Το διδακτικό προσωπικό [...] μπορεί επίσης να αμείβεται σε ωριαία βάση ή σωρευτικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του Legea nr. 1/2011 (νόμου 1/2011) [...]».

Ordin Ministerului Educației Naționale nr. 4165 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea proiectului de încadrare, respectiv a planului de încadrare a personalului didactic de predare din unitățile de învățământ preuniversitar și încadrarea în regim de plata cu ora a personalului didactic de predare din învățământul preuniversitar (απόφαση αριθ. 4165 του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας περί έγκρισης των εκτελεστικών κανόνων για την κατάρτιση του σχεδίου κατάταξης και του επιπέδου κατάταξης του διδακτικού προσωπικού των σχολικών ιδρυμάτων και για την ένταξη του διδακτικού προσωπικού των σχολείων στο καθεστώς ωριαίας αμοιβής), της 24ης Ιουλίου 2018.

Άρθρο 6, παράγραφος 2: «Τα ειδικά καθήκοντα του διδακτικού προσωπικού που αμείβεται με ωριαία αμοιβή καθορίζονται στην ατομική σύμβαση εργασίας — η οποία διακρίνεται από τη σύμβαση που αφορά τη βασική θέση εργασίας και— η οποία συνάπτεται για την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών υπό καθεστώς ωριαίας αμοιβής».

Ordin Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 5559 pentru aprobarea Normelor metodologice privind efectuarea concediului de odihnă al personalului didactic din învățământ (απόφαση αριθ. 5559 του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας, Νεολαίας και Αθλητισμού περί έγκρισης των εκτελεστικών κανόνων για τη λήψη άδειας από το διδακτικό προσωπικό των σχολείων), της 7ης Οκτωβρίου 2011.

Άρθρο 5: «1. Οι εν ενεργεία εκπαιδευτικοί οι οποίοι παρέχουν επίσης εργασία υπό καθεστώς ωριαίας αμοιβής δικαιούνται άδεια μετ' αποδοχών μόνο για τη βασική θέση εργασίας για την οποία συνήφθη η σύμβαση εργασίας.

2. Το διδακτικό προσωπικό το οποίο έχει συνταξιοδοτηθεί και το οποίο είχε προσληφθεί με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου υπό καθεστώς ωριαίας αμοιβής, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, δικαιούται άδεια ανάλογα με τον πραγματικό χρόνο εργασίας, ο οποίος υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 5».

Ordin Ministerului Educației nr. 4050 pentru aprobarea Normelor metodologice privind efectuarea concediului de odihnă al personalului didactic de predare, de conducere, de îndrumare și control și al personalului de cercetare din învățământul de stat (απόφαση αριθ. 4050 του Υπουργείου Παιδείας περί έγκρισης των εκτελεστικών κανόνων για τη λήψη άδειας από το διδακτικό προσωπικό, το διοικητικό προσωπικό, το προσωπικό που κατέχει βαθμό και το προσωπικό που ασκεί καθήκοντα εποπτείας, καθώς και από το ερευνητικό προσωπικό της κρατικής εκπαίδευσης), της 29ης Ιουνίου 2021.

Άρθρο 3: «2. Οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι έχουν ασκήσει εκπαιδευτική δραστηριότητα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια του σχολικού/ακαδημαϊκού έτους δικαιούνται άδεια η οποία υπολογίζεται ανάλογα με το χρονικό διάστημα που εργάστηκαν κατά τη διάρκεια του εν λόγω σχολικού/ακαδημαϊκού έτους.

[...]

5. Οι εκπαιδευτικοί με ωράριο μερικής απασχόλησης δικαιούνται άδεια ανάλογα με τον πραγματικό χρόνο εργασίας, ο οποίος υπολογίζεται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 4. Οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης σε δύο ή περισσότερα σχολικά ιδρύματα δικαιούνται άδεια σε επίπεδο κάθε σχολικού ιδρύματος ανάλογα με τον χρόνο εργασίας».

Άρθρο 5: «1. Οι εν ενεργεία εκπαιδευτικοί οι οποίοι παρέχουν επίσης εργασία υπό καθεστώς ωριαίας αμοιβής δικαιούνται άδεια μετ' αποδοχών μόνο για τη βασική θέση εργασίας για την οποία συνήφθη η ατομική σύμβαση εργασίας.

2. Το διδακτικό προσωπικό το οποίο έχει συνταξιοδοτηθεί και το οποίο είχε προσληφθεί με σύμβαση εργασίας υπό καθεστώς ωριαίας αμοιβής, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, δικαιούται άδεια ανάλογα με τον πραγματικό χρόνο εργασίας, ο οποίος υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3».

Απόφαση αριθ. 297 της 6ης Μαΐου 2021 του Curtea Constituțională din România (Συνταγματικού Δικαστηρίου της Ρουμανίας): απόφαση αριθ. 5 της 20ής Ιανουαρίου 2020 του Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Ρουμανία): απόφαση αριθ. 476 της 18ης Μαΐου 2023 του Tribunalul Arad (πρωτοδικείου Arad, Ρουμανία): απόφαση αριθ. 663 της 9ης Ιουνίου 2023 του Tribunalul Galați (πρωτοδικείου Galați, Ρουμανία).

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Οι οικείοι εργαζόμενοι ανήκουν στο διδακτικό προσωπικό του εναγόμενου πρωτοδίκως, το οποίο είναι σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι εν λόγω εργαζόμενοι συνήψαν συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου και πλήρους απασχόλησης με το εναγόμενο πρωτοδίκως και, στην περίπτωση ενός εξ αυτών, με λύκειο.
- 2 Παράλληλα, κατά τα σχολικά έτη 2019-2020, 2020-2021, 2021-2022 και 2022-2023, οι οικείοι εργαζόμενοι συνήψαν επίσης συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου και μερικής απασχόλησης με το εναγόμενο πρωτοδίκως για χρονικά διαστήματα που κυμαίνονται μεταξύ 2 και 20 ωρών εβδομαδιαίως, υπό καθεστώς ωριαίας αμοιβής. Το κεφάλαιο 1 των εν λόγω συμβάσεων, το οποίο φέρει τον τίτλο «Άδειες», προβλέπει ότι «σύμφωνα με τις διατάξεις του Codul muncii (Εργατικού Κώδικα) [...], οι άδειες χορηγούνται μόνο για τη βασική θέση εργασίας [...]».

- 3 Οι απολαβές αδειάς και τα επιδόματα σίτισης των οικείων εργαζομένων για το επίμαχο χρονικό διάστημα καθορίστηκαν από το εναγόμενο πρωτοδικώς σύμφωνα με τις ordine nr. 5559/2011 και 4050/2021 (αποφάσεις αριθ. 5559/2011 και 4050/2021) του Ministerul Educatiei Nationale (Υπουργείου Εθνικής Παιδείας, Ρουμανία), με αναφορά μόνο στα εισοδήματα από τις συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου και πλήρους απασχόλησης.
- 4 Οι οικείοι εργαζόμενοι, εκπροσωπούμενοι από την ενάγουσα πρωτοδικώς, άσκησαν αγωγή ενώπιον του Tribunalul Vaslui (πρωτοδικείου Vaslui), με αίτημα να υποχρεωθεί το εναγόμενο πρωτοδικώς να καταβάλει τις απολαβές αδειάς και τα επιδόματα σίτισης όσον αφορά την εργασία που παρείχαν στο πλαίσιο των συμβάσεων ορισμένου χρόνου και μερικής απασχόλησης.
- 5 Με απόφαση της 17ης Μαρτίου 2023 το Tribunalul Vaslui (πρωτοδικείο Vaslui) έκανε δεκτή την εν λόγω αγωγή. Πρώτον, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι οι ordine nr. 5559/2011 και 4050/2021 (αποφάσεις αριθ. 5559/2011 και 4050/2021) του Ministerul Educatiei Nationale (Υπουργείου Εθνικής Παιδείας) —οι οποίες είναι διοικητικές πράξεις— αντιβαίνουν στις ιεραρχικά ανώτερες διατάξεις του άρθρου 144, παράγραφος 1, του Codul muncii (Εργατικού Κώδικα) και του Legea nr. 1/2011 (νόμου 1/2011). Δεύτερον, το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι οι εν λόγω ordine (αποφάσεις) παραβαίνουν τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης των οποίων η ερμηνεία ζητείται στην υπό κρίση υπόθεση. Συγκεκριμένα, εάν η εθνική νομοθεσία επιτρέπει την υπέρβαση των 48 ωρών εβδομαδιαίας εργασίας κατά την εκτέλεση συμβάσεων εργασίας οι οποίες έχουν συναφθεί με διαφορετικούς εργοδότες ή με τον ίδιο εργοδότη, στο πλαίσιο σώρευσης θέσεων εργασίας, το δίκαιο της Ένωσης θα απαιτεί τη χορήγηση άδειας μετ' αποδοχών για κάθε μεμονωμένη σύμβαση. Τρίτον, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι η μη χορήγηση από το εναγόμενο πρωτοδικώς του επιδόματος σίτισης ανάλογα με τον πραγματικό χρόνο εργασίας δεν δικαιολογείται βάσει του Legea nr. 153/2017 (νόμου 153/2017).
- 6 Το εναγόμενο πρωτοδικώς άσκησε έφεση κατά της εν λόγω απόφασης ενώπιον του Curtea de apel Iași (εφετείου Ιασίου, Ρουμανία), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 7 Οι διάδικοι της κύριας δίκης δεν προβάλλουν κανένα επιχείρημα επί της ουσίας όσον αφορά τα ερωτήματα που υποβάλλει το αιτούν δικαστήριο.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 8 Όσον αφορά το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι η αίτησή του προδικαστικής απόφασης δεν αφορά τη μη χρηματική συνιστώσα της άδειας των οικείων εργαζομένων, δεδομένου ότι οι τελευταίοι δικαιούνται ετήσια άδεια μετ' αποδοχών 62 εργάσιμων ημερών. Αντιθέτως,

αποσκοπεί στο να καθορίσει το ύψος της χρηματικής συνιστώσας του δικαιώματος άδειας.

- 9 Το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει ότι κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88 κατοχυρώνει για κάθε εργαζόμενο δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, κατά τη διάρκεια της οποίας πρέπει να συνεχίζεται η καταβολή αποδοχών. Μολονότι η διάρθρωση των τακτικών αποδοχών των εργαζομένων ρυθμίζεται, αυτή καθεαυτήν, από τις διατάξεις και τις πρακτικές που προβλέπει το δίκαιο των κρατών μελών, εντούτοις, η διάρθρωση αυτή δεν μπορεί να θίγει το δικαίωμα που έχει ο εργαζόμενος σε παρόμοιες οικονομικές συνθήκες κατά την περίοδο αναπαύσεως και ανανυσχής με αυτές που ισχύουν κατά τον χρόνο παροχής της εργασίας του.
- 10 Πάντοτε κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η οδηγία 97/81 αποσκοπεί, αφενός, στην προαγωγή της εργασίας μερικής απασχόλησεως και, αφετέρου, στην εξάλειψη των διακρίσεων μεταξύ των εργαζομένων με μερική απασχόληση και των εργαζομένων με πλήρη απασχόληση. Λαμβανομένων υπόψη αυτών των σκοπών, η ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλασιού για την εργασία μερικής απασχόλησης πρέπει να νοηθεί ως έκφραση μιας αρχής του κοινωνικού δικαίου της Ένωσης, η οποία δεν μπορεί να ερμηνεύεται συσταλτικώς. Κατά συνέπεια, οι οικονομικές παράμετροι, όπως αυτές που αφορούν την αμοιβή, δεν μπορούν να αποκλειστούν από την έννοια των «συνθηκών απασχόλησεως» κατά την έννοια της εν λόγω ρήτρας.
- 11 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι ρουμανικές νομοθετικές διατάξεις αναγνωρίζουν το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών στο σύνολο του διδακτικού προσωπικού, ανεξαρτήτως του εάν το εν λόγω προσωπικό εργάζεται με ατομική σύμβαση εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου, πλήρους ή μερικής απασχόλησης.
- 12 Εντούτοις, το εν ενεργεία διδακτικό προσωπικό, το οποίο βάσει σώρευσης συμβάσεων εργασίας παρέχει επίσης εργασία υπό καθεστώς ωριαίας αμοιβής, δικαιούται άδεια μετ' αποδοχών μόνο για τη βασική θέση εργασίας για την οποία συνήφθη η ατομική σύμβαση εργασίας.
- 13 Κατά συνέπεια, ο εθνικός κανόνας εισάγει άνιση νομική μεταχείριση όσον αφορά την καταβολή των απολαβών αδειας μεταξύ, αφενός, των μισθωτών που έχουν προσληφθεί με μία μόνο σύμβαση εργασίας —οι οποίοι δικαιούνται απολαβές αδειας σε σχέση με τις αποδοχές τους— και, αφετέρου, των μισθωτών που εργάζονται βάσει της σώρευσης δύο ξεχωριστών συμβάσεων —οι οποίοι δικαιούνται απολαβές αδειας μόνον όσον αφορά τα εισοδήματα από μισθωτή εργασία που απέκτησαν από τη βασική θέση εργασίας τους. Το διδακτικό προσωπικό το οποίο έχει συνταξιοδοτηθεί και το οποίο είχε προσληφθεί με σύμβαση εργασίας υπό καθεστώς ωριαίας αμοιβής, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, δικαιούται επίσης άδεια μετ' αποδοχών ανάλογα με τον πραγματικό χρόνο εργασίας.

- 14 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η άσκηση του δικαιώματος άδειας μετ' αποδοχών εμπίπτει στις συνθήκες απασχόλησης των εργαζομένων και η άνιση μεταχείριση η οποία καθιερώνεται στις ordine nr. 5559/2011 και 4050/2021 (αποφάσεις αριθ. 5559/2011 και 4050/2021) του Ministerul Educatiei Nationale (Υπουργείου Εθνικής Παιδείας) είναι δυσμενής για τους μισθωτούς που εργάζονται βάσει σωρευτικών συμβάσεων, δεδομένου ότι οι αποδοχές που σχετίζονται με την άδεια, καίτοι είναι ισοδύναμες με τις αποδοχές εργαζομένου ο οποίος εργάστηκε υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης, εντούτοις, αποκλείουν κάθε σχέση με τα εισοδήματα από την εργασία που παρέχεται στο πλαίσιο της σύμβασης ορισμένου χρόνου και μερικής απασχόλησης.
- 15 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η άνιση μεταχείριση των συνθηκών απασχόλησης, όσον αφορά την άσκηση του δικαιώματος άδειας μετ' αποδοχών, δεν αφορά τους εργαζομένους που ασκούν τη δραστηριότητά τους βάσει μίας και μόνο σύμβασης εργασίας μερικής απασχόλησης ή ορισμένου χρόνου, αλλά αφορά μόνον εκείνους που έχουν προσληφθεί σωρευτικά βάσει δύο ξεχωριστών συμβάσεων.
- 16 Όσον αφορά τον δικαιολογητικό λόγο της άνιση μεταχείρισης, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι ordine nr. 5559/2011 και 4050/2021 (αποφάσεις αριθ. 5559/2011 και 4050/2021) του Ministerul Educatiei Nationale (Υπουργείου Εθνικής Παιδείας) δεν προβλέπουν τον επιδιωκόμενο από αυτή νόμιμο σκοπό και δεν διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι κανονιστικές πράξεις που θεσπίστηκαν είναι αναλογικές.
- 17 Το Curtea Constituțională (Συνταγματικό Δικαστήριο) και ορισμένα εθνικά δικαστήρια εκτιμούν ότι η άνιση μεταχείριση του διδακτικού προσωπικού το οποίο εργάζεται βάσει σώρευσης συμβάσεων δεν συνιστά διακριτική μεταχείριση. Ως εκ τούτου, το Curtea Constituțională (Συνταγματικό Δικαστήριο) έκρινε ότι «ο νομοθέτης δικαιούται να καθορίζει τη μέθοδο υπολογισμού του ποσού των οφειλόμενων απολαβών άδειας». Υπό την έννοια αυτή, ο νομοθέτης θέσπισε τον κανόνα κατά τον οποίο σε περίπτωση σώρευσης, ο μισθωτός δικαιούται την άδεια που αντιστοιχεί μόνο στη βασική θέση εργασίας και όχι στην άλλη θέση εργασίας. Η εν λόγω ρύθμιση εφαρμόζεται εξίσου σε όλους τους μισθωτούς, χωρίς κανένα είδος προνομίου ή διακρίσεων και ο καθορισμός της μεθόδου υπολογισμού του ποσού των απολαβών άδειας σε περίπτωση σώρευσης των συμβάσεων εργασίας των δημοσίων υπαλλήλων [...] εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του νομοθέτη και δεν μπορεί να συνιστά ζήτημα συνταγματικότητας, εφόσον ο νομοθέτης αναγνωρίζει το δικαίωμα άδειας μετ' αποδοχών».
- 18 Επιπλέον, κατά τη νομολογία των ειδικευμένων σε υποθέσεις εργατικού δικαίου δικαστηρίων, οι διατάξεις των ordine nr. 5559/2011 και 4050/2021 (αποφάσεων αριθ. 5559/2011 και 4050/2021) του Ministerul Educatiei Nationale (Υπουργείου Εθνικής Παιδείας) εμπίπτουν στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών κατά τη μεταφορά των οδηγιών της Ένωσης στο εθνικό δίκαιο, στο μέτρο που η θέσπιση καθεστώτος ωριαίας αμοιβής αποσκοπεί στη διασφάλιση της

συνέχειας της εκπαιδευτικής δραστηριότητας, τόσο σε περίπτωση ανικανότητας προς εργασία του κατόχου της θέσης εργασίας όσο και σε δυσπρόσιτες περιοχές, όπου υφίσταται έλλειψη διδακτικού προσωπικού.

- 19 Η ύπαρξη ερμηνευτικών αποκλίσεων ως προς την έκταση της προστασίας που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης μέσω της ρήτρας 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία μερικής απασχόλησης και της ρήτρας 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία ορισμένου χρόνου, καθώς και ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής των εν λόγω ρητρών σε περίπτωση σώρευσης συμβάσεων που έχουν συναφθεί από τον ίδιο εργαζόμενο, οδήγησαν το αιτούν δικαστήριο στην υποβολή του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος.
- 20 Όσον αφορά το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τη ρήτρα 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία μερικής απασχόλησης και τη ρήτρα 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία ορισμένου χρόνου, ως «αμοιβή» νοούνται οι συνήθεις βασικοί ή κατώτατοι μισθοί ή αποδοχές και όλα τα άλλα οφέλη, που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα, σε χρήματα ή σε είδος, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της σχέσεως εργασίας. Η έννοια αυτή περιλαμβάνει όλα τα οφέλη, παρόντα ή μελλοντικά, υπό την προϋπόθεση ότι παρέχονται τουλάχιστον έμμεσα, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της σχέσεως εργασίας.
- 21 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι το επίδομα σίτισης έχει γενικευθεί για τους υπαλλήλους της ρουμανικής δημόσιας διοίκησης με τις διατάξεις του Legea nr. 153/2017 (νόμου 153/2017) και ότι πρόκειται για χρηματική αξία η οποία προστίθεται στο ποσό των αποδοχών. Το ύψος του είναι κυμαινόμενο και συνδέεται με το ακαθάριστο ποσό του εγγυημένου κατώτατου βασικού εθνικού μισθού. Περιορίζεται κατ' ανώτατο όριο στο ένα δωδέκατο του διπλάσιου του στοιχείου αναφοράς, το οποίο (όριο) υπολογίζεται σε σχέση με την εργασία πλήρους απασχόλησης. Το Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) έχει κρίνει ότι τα εν λόγω δικαιώματα εμπίπτουν στην κατηγορία των μηνιαίων εισοδημάτων από μισθωτή εργασία.
- 22 Το επίδομα σίτισης χορηγήθηκε στους οικείους εργαζομένους μόνον αναφορικά με τη σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου και πλήρους απασχόλησης και δεν τους χορηγήθηκε ανάλογα με τον πραγματικό χρόνο εργασίας που παρείχαν στο πλαίσιο της σύμβασης ορισμένου χρόνου και μερικής απασχόλησης. Επιπλέον, δεν περιελήφθη στη βάση υπολογισμού για τον καθορισμό του ποσού των αποδοχών που αφορούν την άδεια.
- 23 Ομοίως με τον υπολογισμό των απολαβών αδειας, η νομική μεταχείριση του διδακτικού προσωπικού το οποίο έχει συνάψει σωρευτικές συμβάσεις είναι διαφορετική και δυσμενής, στο μέτρο που το εν λόγω προσωπικό λαμβάνει επίδομα σίτισης μόνο σε σχέση με την εργασία που παρέχει δυνάμει σύμβασης αορίστου χρόνου και πλήρους απασχόλησης. Η εν λόγω άνιση μεταχείριση απορρέει από την εφαρμογή του κανόνα δικαίου που θεσπίζει το δικαίωμα λήψης

του επιδόματος σίτισης και καθορίζει ανώτατο όριο του εν λόγω επιδόματος, το οποίο έχει ήδη επιτευχθεί με την παροχή εργασίας πλήρους απασχόλησης. Εντούτοις, ο εν λόγω κανόνας δεν αναφέρει άλλους αντικειμενικούς λόγους και δεν προσδιορίζει τον νόμιμο σκοπό που επιδιώκεται με την καθιέρωση της εν λόγω άρσης μεταχείρισης.

- 24 Το εναγόμενο πρωτοδίκως υποστηρίζει ότι ο εν λόγω κανόνας αποσκοπεί στη διασφάλιση ισορροπημένης διατροφής για λόγους υγείας και ότι εφόσον οι οικείοι εργαζόμενοι λαμβάνουν επίδομα σίτισης για τη βασική θέση εργασίας τους, δεν μπορούν να λαμβάνουν το εν λόγω επίδομα και για τη θέση εργασίας για την οποία αμείβονται σε ωριαία βάση, δεδομένου ότι η προϋπόθεση ότι το επίδομα αυτό πρέπει να χορηγείται ανάλογα με τον χρόνο εργασίας που παρασχέθηκε αφορά την εργάσιμη ημέρα και όχι τις δεδουλευμένες ώρες. Κατά το αιτούν δικαστήριο, εντούτοις, ο δικαιολογητικός αυτός λόγος δεν λαμβάνει υπόψη τον νομικό χαρακτηρισμό του επιδόματος σίτισης, το οποίο θεωρείται μέρος των αποδοχών για την παρεχόμενη εργασία.
- 25 Τέλος, εάν θεωρηθεί ότι το επίδομα σίτισης αποτελεί μέρος των συνήθων αποδοχών του διδακτικού προσωπικού στο πλαίσιο της σύμβασης ορισμένου χρόνου και μερικής απασχόλησης, πρέπει επίσης να συνυπολογίζεται κατά τον καθορισμό των αποδοχών που αντιστοιχούν στην άδεια.